

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker samt om upphävande av en lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att den gällande lagen om punktskatt på läskedrycker och lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker ändras och att den lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker som stadfästes våren 2023 upphävs.

Syftet med propositionen är att i lagen om punktskatt på läskedrycker göra de ändringar som Europeiska kommissionens godkännande av statligt stöd förutsätter för att reformen av punktskatten på läskedrycker våren 2023 ska kunna sättas i kraft. För den lagtekniska tydlighetens skull föreslås att den lag som stiftades våren 2023, och som avsågs träda i kraft genom förordning efter kommissionens godkännande av det statliga stödet, upphävs och alla ändringar görs i den gällande lagen. Propositionen innehåller således sådana förslag som ingår i den lag som föreslås bli upphävd och som gäller skattegradering, definitionsändringar, slopande av begränsningen av förpackningsstorlek för vatten och uppdateringar av i huvudsak teknisk natur föranledda av ändringarna i livsmedelslagstiftningen, som kommissionen inte ansåg innehålla några problem i anslutning till statligt stöd.

I propositionen föreslås det dessutom att punktskatten på läskedrycker höjs. Höjningen genomförs i cent som en lika stor höjning för alla produktgrupper.

Det föreslås att punktskatten på läskedrycker graderas i sex skattenivåer enligt produktens sockerhalt i stället för de nuvarande två skattenivåerna. Genom ändringen stärks den hälsostyrning som ingår i skatten. Skatt enligt den lägsta skattenivå ska tas ut på sockerfria produkter på samma sätt som enligt den gällande lagen. Skatten för sockerfria drycker stiger till 20 cent per liter. Skatten på drycker som innehåller socker föreslås vara 27, 35, 43, 51 eller 59 cent per liter i enlighet med dryckens sockerhalt. På motsvarande sätt som i fråga om flytande dryckeskonscentrat ska drycker som fås av dryckesingredienser i fast form i fortsättningen beskattas utifrån den mängd dryck som fås i enlighet med blandningsförhållandet.

Beskattningen av osötade och icke-smaksatta vatten och mineralvatten föreslås bli ändrad så att punktskatt på läskedrycker också ska tas ut för drycker som har packats i minutförsäljningsförpackningar som rymmer mer än fem liter.

För inte färdigförpackade drycker tas det av administrativa skäl inte ut punktskatt på läskedrycker på basis av deras sockerhalt, utan dryckerna beskattas enligt den lägsta skattenivån. Punktskatten på inte färdigförpackade drycker är således 20 cent per liter.

I propositionen föreslås det också att det i lagen uttryckligen ska föreskrivas om skattefrihet för kaffe, te och kakao, såsom skattefrihet för varmt kaffe, varmt te och varm kakao.

Förutsättningarna för skattefrihet för växtbaserade drycker kompletteras med ett krav på lägsta kalciuminnehåll. Dessutom ska beskattningen av baljväxtbaserade drycker, såsom drycker av bondböna, förenhetligas med beskattningen av andra växtbaserade drycker.

I lagen om punktskatt på läskedrycker föreslås dessutom vissa uppdateringar i fråga om hänvisningar till författningar.

I samband med höjningen av punktskatten på läskedrycker föreslås det att också skatten på vissa drycker som innehåller endast lite alkohol höjs. Skattehöjningen riktar till svaga jästa drycker som innehåller 1,2–2,8 procent alkohol vars alkoholskattenivå utan höjningen skulle bli klart lägre än i synnerhet punktskatten på läskedrycker som innehåller mycket socker.

Till följd av höjningen av punktskatten på läskedrycker stiger detaljhandelspriserna på läskedrycker uppskattningsvis med i genomsnitt cirka fyra procent.

Den föreslagna höjningen ökar intäkterna av punktskatten på läskedrycker med cirka 110 miljoner euro per år. Den föreslagna ändringen av alkoholskatten bedöms medföra endast en mycket liten ökning av intäkterna från alkoholskatten.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2026.

1.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om punktskatt på läskedrycker (1127/2010) 1 § 2 mom., 1 § 3 mom. 1, 2 och 4–6 punkten, 1 § 6 mom., 2 och 3 § samt bilagan,
av dem 1 § 3 mom. 4–6 punkten sådana de lyder i lag 1084/2013 och 1 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1535/2016, 2 och 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1535/2016 och bilagan sådan den lyder i lag 1210/2019, samt
fogas till 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1084/2013, en ny 7 punkt som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på produkter enligt tulltariffnummer 2201, om de har packats i minutförsäljningsförpackningar. Motsvarande förpackningar inom förplägnadsverksamheten anses också vara minutförsäljningsförpackningar.

Denna lag tillämpas inte på följande produkter:

1) kliniska näringspreparat som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/128 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för livsmedel för speciella medicinska ändamål,

2) modersmjölkersättning och tillskottsnäring som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/127 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för modersmjölkersättning och tillskottsnäring och vad gäller informationskrav för uppfödning av spädbarn och småbarn,

4) livsmedel avsedda för viktkontroll som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1798 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för komplett kostersättning för viktkontroll,

5) kosttillskott som uppfyller de krav som föreskrivs med stöd av livsmedelslagen (297/2021),

6) läkemedelspreparat som avses i 4 § läkemedelslagen (395/1987),

7) kaffe och te samt därav framställda varma drycker som omfattas av tulltariffnummer 0901 och 0902, kakaopulver och därav framställda varma drycker som omfattas av tulltariffnummer 1805 och 1806 samt beredningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe och te och därav framställda varma drycker som omfattas av tulltariffnummer 2101.

På produktion som avses i 4 mom. tillämpas kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *läskedryck* de produkter som avses i punktskattetabellen i bilagan,
- 2) *socker* monosackarider och disackarider, dock inte polyoler,
- 3) *sockerfri* läskedrycker som innehåller högst 0,5 gram socker per 100 milliliter,
- 4) *icke-smaksatt växtbaserad dryck* sådana sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på minst 2,8 viktprocent som omfattas av tulltariffnummer 2202 99 11, sådana sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på mindre än 2,8 viktprocent och sådana drycker baserade på nötter enligt kapitel 8, spannmål enligt kapitel 10 och frön enligt kapitel 12 som omfattas av tulltariffnummer 2202 99 15 och sådana baljväxtbaserade drycker enligt kapitel 7 som omfattas av tulltariffnummer 2202 99 19, om dryckerna inte är smaksatta, innehåller högst 4,8 gram socker per 100 milliliter och har ett kalciuminnehåll på minst 119 milligram per 100 milliliter,
- 5) *inte färdigförpackad* sådana i 3 § 2 mom. 2 punkten i jord- och skogsbruksministeriets förordning om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (834/2014) avsedda drycker som inte är färdigförpackade och som överläts på samma överlåtelseplats för livsmedel som avses i samma punkt i den förordningen och där de har beretts.

Med *tulltariffnummer* avses nummer enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/2522 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan.

3 §

Skattebelopp

Punktskatt ska betalas enligt punktskattetabellen i bilagan.

För sådana produkter som används för framställning av drycker, också för sådan saft enligt tulltariffnummer 2009 som ska spädas ut, tas punktskatt på läskedrycker ut enligt den mängd dryck som utvinns ur produkterna. För dryckerna godkänns ett blandningsförhållande som leder till en sockerhalt av högst 15 viktprocent eller till motsvarande söthetsgrad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

PUNKTSKATTETABELL

Tulltariff-nummer	Produkt	Pro- dukt- grupp	Skat- tebe- lopp cent/l
2009	Soft av frukt och nötter (inbegripet druvmust och kokosnöt-vatten) och soft av grönsaker, ojäst och utan tillsats av alko-hol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent): - inte färdigförpackade - sockerfria - sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 mil-liliter - sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	1P 1A 1B 1C 1D 1E 1F	20 20 27 35 43 51 59
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: – produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga att användas för fram-ställning av läskedrycker: – – dryckesingredienser i fast form - sockerfria - sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 mil-liliter - sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter – – övriga - sockerfria - sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 mil-liliter - sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter - sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	2A 2B 2C 2D 2E 2F 3A 3B 3C 3D 3E 3F 4A	20 27 35 43 51 59 20 27 35 43 51 59 20
ur 2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker eller annat söt-ningsmedel och inte smaksatt	4A	20

2202	- inte färdigförpackade	4P	20
	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller smaksatt, samt andra alkoholfria drycker, med undantag av saft av frukt, nötter eller grönsaker enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent) – med undantag av icke-smaksatta växtbaserade drycker		
	- inte färdigförpackade	5P	20
	- sockerfria	5A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	5B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	5C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	5D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	5E	51
ur 2204	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	5F	59
	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsatts alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009 (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		
	– med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- inte färdigförpackade	6P	20
	- sockerfria	6A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	6B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	6C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	6D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	6E	51
ur 2205	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	6F	59
	Vermouth och annat vin av färska druvor, smaksatt med växter eller aromatiska ämnen (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		
	– med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- inte färdigförpackade	7P	20
	- sockerfria	7A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	7B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	7C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	7D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	7E	51
ur 2206	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	7F	59
	Andra jästa drycker (t.ex. cider, päronvin och mjöd); blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		

	– med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag av blandningar av öl och alkoholfria drycker		
	- inte färdigförpackade	8P	20
	- sockerfria	8A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	8B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	8C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	8D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	8E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	8F	59
ur 2208	Odenaturerad etylalkohol (etanol) med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		
	– drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent:		
	– – kolsyrade		
	- inte färdigförpackade	9P	20
	- sockerfria	9A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	9B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	9C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	9D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	9E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	9F	59
	– – övriga		
	- inte färdigförpackade	10P	20
	- sockerfria	10A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	10B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	10C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	10D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	10E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	10F	59
ur 3302	Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker:		
	– av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker:		
	– – av sådana slag som används vid industriell tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- sockerfria	11A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	11B	27

ur 3824	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	11C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	11D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	11E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	11F	59
	Kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte nämnda eller inbegripna någon annanstans:		
	– mineralsaltlösningar lämpliga för tillverkning av drycker		
	- sockerfria	12A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	12B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	12C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	12D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	12E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	12F	59

2.

Lag

om upphävande av lagen om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker (651/2023).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994), sådan bilagan
lyder i lag 707/2024, som följer:

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

SKATTETABELL

Etylalkoholhalt i volymprocent	Pro- dukt- grupp	Skattebelopp
<i>Öl</i>		
– över 0,5 men högst 3,5	11.	28,35 cent/centiliter etylalkohol
– över 3,5	12.	36,20 cent/centiliter etylalkohol
<i>Vin och andra genom jäsning tillver- kade alkoholdrycker</i>		
– över 1,2 men högst 2,8	21.	50 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 2,8 men högst 5,5	22.	198 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 5,5 men högst 8	23.	308 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 8 men högst 15	24.	456 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Vin</i>		
– över 15 men högst 18	25.	456 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Mellanprodukter</i>		
– över 1,2 men högst 15	31.	568 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 15 men högst 22	32.	902 cent/liter färdig alkoholdryck – dock 886 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1–31.12.2026 – dock 874 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1–31.12.2025
<i>Etylalkohol</i> produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:		
– över 1,2 men högst 2,8	41.	30,90 cent/centiliter etylalkohol
– över 2,8 men högst 10	42.	54,80 cent/centiliter etylalkohol
– över 10	43.	57,30 cent/centiliter etylalkohol – dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol un- der tiden 1.1–31.12.2026 – dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol un- der tiden 1.1–31.12.2025
Övriga	46.	57,30 cent/centiliter etylalkohol – dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol un- der tiden 1.1–31.12.2026 – dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol un- der tiden 1.1–31.12.2025

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

